

1. Referentie

Referentie	Vanhove, T. (2001). Individualisering of seksualisering? De seksuele leefwereld van laaggeschoolde jongeren in Vlaanderen. <i>Sociologische gids</i> , 48, (2), 156-167.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In dit artikel koppelt Tim Vanhove empirische bevindingen aan enkele theorieën in verband met individualisering. Men wil de gevolgen van het individualiseringsproces onderzoeken op het gebied van seksualiteitsbeleving bij Vlaamse laaggeschoolde jongeren. Dit gebeurt aan de hand van participerende observatie in een klas BSO richting 'hotel' in Vlaanderen. Eerst worden de resultaten in verband met de beleving van de seksuele vrijheid empirisch beschreven, daarna wordt de koppeling gemaakt naar de theorie. Men stelt zich de vraag of het niet beter is te spreken van seksualisering in plaats van individualisering.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	BSO, individualisering, laaggeschoolde jongeren, seksualiteit

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Wetenschap, innovatie en media
Onderzoeker(s)	Tim Vanhove Centrum Cultuursociologie Departement Sociologie K.U.Leuven Van Evenstraat 2B 3000 Leuven Tel: 016/ 32 30 50 Fax: 016/ 32 33 65 http://www.kuleuven.ac.be/sociologie/onderzoek/centrcultuur/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Is het individualiseringsproces als sociale tijdsdiagnose van toepassing op laaggeschoolde jongeren in Vlaanderen? Welke van de theoretische kaders benadert het meest de werkelijkheid op het gebied van seksualiteitsbeleving bij de onderzochte jongeren?
Hypothesen	Door het individualiseringsproces is er een verminderde invloed van de sociale achtergrond op de levensplanning. Utilitair individualisme (Bourdieu): laaggeschoolden kunnen niet teruggrijpen op het cultureel kapitaal om reflexief met de werkelijkheid om te gaan. Hierdoor wordt een klassegebonden standaardbiografie waarschijnlijk.

6. Methode

Onderzoeksmethode	Een kwalitatief onderzoek, mondeling afgenomen.
-------------------	---

	Het is een combinatie van participerende observatie (waarnemer als participant, eerlijk) gedurende 26 weken en formeel gestructureerde open diepte-interviews, nl. systematische vragenlijsten zonder vaste antwoordcategorieën.
Onderzochte groep	Eén klas BSO, richting 'hotel' uit Vlaanderen Leeftijd van de leerlingen tussen de 17 en de 21 jaar
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Vrijheid	Voor jongeren betekent vrijheid de ruimte om te experimenteren. Verantwoordelijkheid speelt hierbij geen grote rol. Dit in tegenstelling tot wat men verwacht vanuit de theorie van het individualiseringsproces.
Risico's	Deze jongeren richten zich weinig op de toekomst, waardoor ze weinig stilstaan bij de risico's.
Seks	Bij seks wordt weinig rekening gehouden met risico's, en dan nog enkel met zwangerschap. Seks staat los van een relatie. Jongeren kunnen experimenteren, zonder maatschappelijke verplichtingen. Seks is een publiek goed geworden. Dit leidt tot genormeerde gemeenschappelijkheid. We kunnen spreken van een seksualisering van de jeugdfase.
Algemene seksualiteitsbeleving	Dialectiek tussen gedrag en attitude: ideale situatie is verschillend van de praktijk waarbij nabije voorwaarden veel belangrijker en doorslaggevend kunnen zijn. Momentane opvattingen worden retroactief geïntegreerd. De seksuele moraliteit komt pas na de experimentele fase. Ze leren wat moraliteit is via een omweg van het extreme.
Twee fasen	In een eerste fase herkent men het instrumenteel individualisme. De vrije liefde staat centraal in de jeugdfase. In een tweede fase keert men terug naar de traditie en heeft men een conservatieve visie op de jeugdrelatie.
Proximiteit/individualisering	Door het belang van de proximiteit is er weinig sprake van een geïndividualiseerde houding. De sociale achtergrond blijft belangrijk. De perceptie van een standaardbiografische toekomst maakt hen tot homo sexualis die geniet van het momentane.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Laermans, R., Vanhove, T. & Smeyers, M. (2000). *Beeldvorming en beschrijving van de leefwereld van jongeren: voorlopig eindrapport kwalitatief luik*. Onuitgegeven onderzoeksrapport. K.U.Leuven, Departement Sociologie, Centrum voor Cultuursociologie.

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In dit artikel wordt de vraag gesteld of de seksualiteitsbeleving van laaggeschoolde jongeren past binnen het theoretische kader van de individualisering. Het individualiseringsproces dat overal in de maatschappij zichtbaar is, veronderstelt een zekere autonomie en eigen planning.

Vanuit het utilitair individualisme geeft men aan dat andere factoren een beter kader bieden om de levensstijl van laaggeschoolde jongeren te verklaren, namelijk dat deze jongeren weinig reflexief de nadruk leggen op het momentane.

Deze beide visies worden getoetst in een empirisch onderzoek. Een klas BSO, richting 'hotel' wordt bevraagd aan de hand van participerende observatie en een formeel ongestructureerd diepte-interview. Hieruit kunnen enkele bevindingen afgeleid worden.

Deze jongeren staan weinig stil bij de toekomst en houden dan ook weinig rekening met mogelijke risico's in verband met seks. Ze zien seks als iets dat losstaat van een relatie. Toch zien we een evolutie in hun denken en visie. Daarbij gaan ze retroactief te werk. Ze evolueren door hun eigen extreme ervaringen en niet door het reflexieve nadenken.

In een eerste fase staat de vrije liefde, los van de relatie centraal. Het momentane is belangrijk. Hierin kan men het instrumenteel individualisme herkennen. In een tweede fase - eenmaal een vaste relatie- hebben ze eerder een conservatieve opvatting. De perceptie van een standaardbiografische toekomst maakt hen tot homo sexualis die geniet van het momentane.

We kunnen dus stellen dat de veronderstellingen vanuit het individualiseringsproces niet volledig ingevuld worden. De proximateit zorgt ervoor dat laaggeschoolde jongeren eerder genieten van het momentane, zonder veel reflexief na te denken.